

Податкові перевірки під час війни та актуальні проблеми для податкових спорів у судах

*Марія Козленко, адвокат
АО «КМ Партнери»*

Мораторій на проведення перевірок: YES, BUT ...

П. 69.2. Підрозділу 10 Розділу XX ПКУ:

«Податкові перевірки не розпочинаються, а розпочаті перевірки зупиняються, крім:

а) камеральних перевірок;

б) документальних позапланових перевірок, що проводяться на звернення платника податків та/або з підстав, визначених [підпунктами 78.1.2](#) (в частині контролю за трансфертним ціноутворенням), [78.1.5](#), [78.1.7](#), [78.1.8](#), [78.1.12](#), [78.1.14-78.1.16](#), [78.1.21](#) та [78.1.22](#) пункту 78.1 статті 78 цього Кодексу, та/або документальних позапланових перевірок платників податків, за якими отримано податкову інформацію, що свідчить про порушення платником валютного законодавства ..., та/або документальних позапланових перевірок з питань оподаткування юридичними особами або іншими нерезидентами, які здійснюють господарську діяльність через постійне представництво на території України, доходів, отриманих нерезидентами із джерелом їх походження з України, та/або документальних позапланових перевірок нерезидентів (представництв нерезидентів);

в) фактичних перевірок».

Що серед дозволених перевірок?

78.1.8. платником подано декларацію, в якій заявлено до відшкодування з бюджету податок на додану вартість, за наявності підстав для перевірки, визначених у [розділі V](#) цього Кодексу, та/або з від'ємним значенням з податку на додану вартість, яке становить більше 100 тис. гривень.

Документальна позапланова перевірка з підстав, визначених у цьому підпункті, проводиться **виключно щодо законності декларування** заявленого до відшкодування з бюджету податку на додану вартість та/або з від'ємного значення з податку на додану вартість, яке становить більше 100 тис. гривень.

Які питання можуть перевірятися при перевірці «законності» декларування?

ПКУ

- «Законність» не визначено.

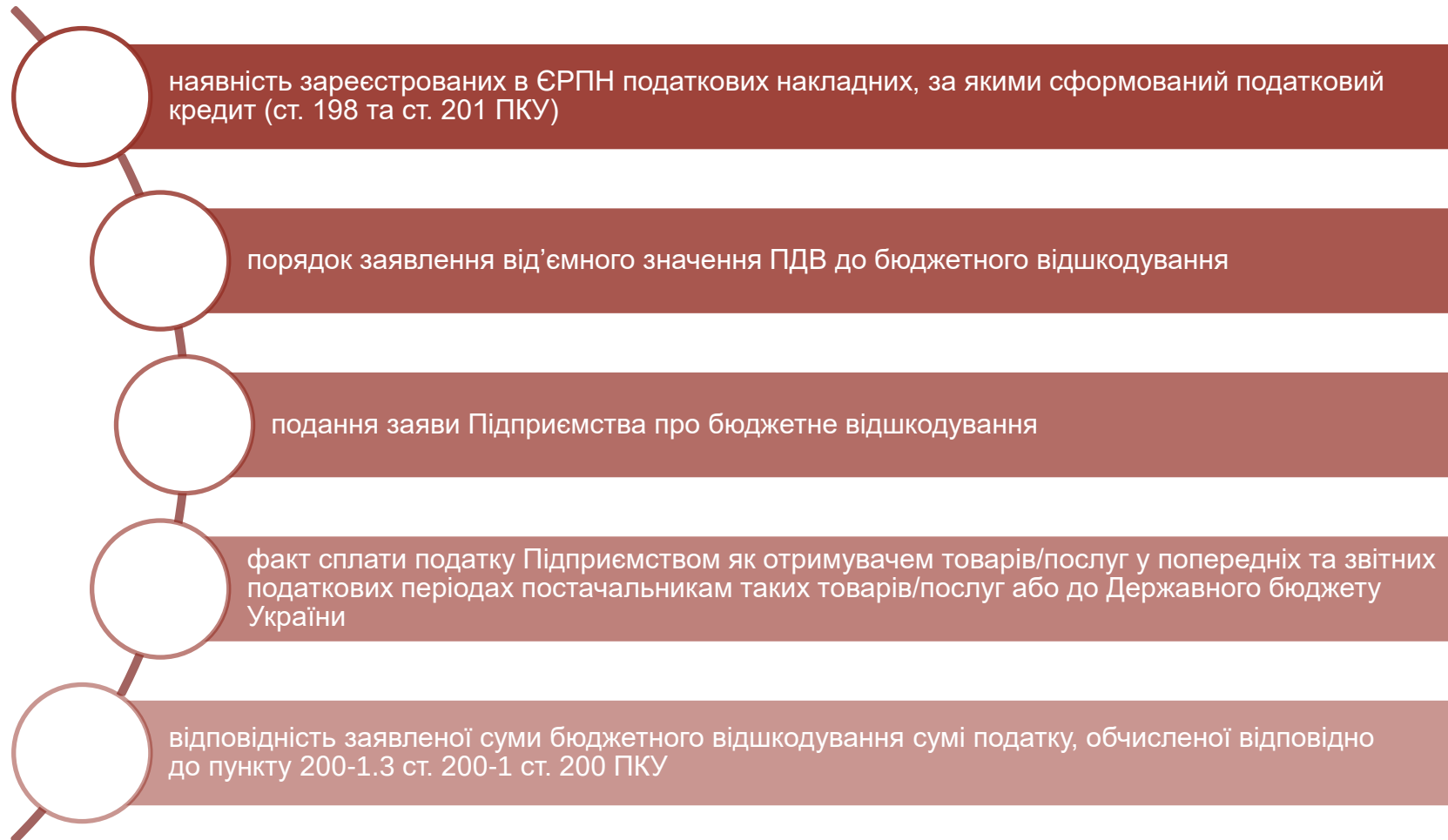
КАСУ

- Ч. 2 ст. 242 КАСУ: *«Законним є рішення, ухвалене судом відповідно до норм матеріального права при дотриманні норм процесуального права».*

!

- Перевіратись має наявність передбачених законом (ПКУ) підстав для *декларування*, при дотриманні норм заповнення податкової декларації відповідного від'ємного значення ПДВ.

Питання, які є предметом перевірки за п.п. 78.1.8 ПКУ

Що відбувається при перевірках на практиці

Надати
копії:

Норми виходу готової продукції та відходів, їх зберігання

Накази на встановлення норм витрат паливно-мастильних матеріалів

Акти оприбуткування та списання відходів

Щоденні звіти по виробництву, рецептуру виготовленої продукції, звіти головного технолога

Документи, що підтверджують обсяг енергоносіїв, необхідних для виробництва

Калькуляцію виробничої собівартості

Як реагувати на запит про надання таких пояснень чи копій документів?

- › Аналіз запиту на відповідність вимогам ПКУ

(Підписант; підстави із зазначенням інформації, яка це підтверджує; перелік інформації, яка запитується, та перелік документів, які пропонується надати; печатка)

- › Аналіз запитуваної інформації та документів на відповідність:
 - › предмету перевірки, наприклад, за п. 78.1.8 ст. 78 ПКУ
 - › положенням п. 41.1 ст. 41 ПКУ, що пропонується надати саме первинні та інші документи, що (1) пов'язані із обчисленням та сплатою податків, які (2) передбачені законодавством.

Рішення – за законом?

Тобто, на письмовий запит надаються документи, які:

Актуальні «питання» при перевірках

Відсутність чи несвоєчасна реєстрація податкових накладних

2022-2023

Використання товарів, послуг, сировини не в господарській діяльності (із донарахуванням ПДВ на нібито використане не в господарській діяльності)

Вимоги щодо реєстрації платниками акцизного податку та реєстрації акцизних складів до підприємств, які є кінцевими споживачами підакцизних товарів

Дії після отримання Акта перевірки

► Подаємо заперечення та зауваження до Акта перевірки

Як?

- Надіслати листом з повідомленням про вручення та з описом вкладеного, або надати безпосередньо до контролюючого органу.

Коли?

- Протягом 10 робочих днів з дня, наступного за днем отримання акта.

Куди?

- До контролюючого органу, який проводив перевірку.

Відповідь контролюючого органу на заперечення

- Розгляд заперечень до Акта перевірки протягом 10 робочих днів та письмова відповідь платнику, в якій має бути:
 - Розгляд усіх аргументів платника податків;
 - З'ясування тільки питань, піднятих платником податків;
 - Перегляд висновків Акта перевірки, тільки щодо яких подавались заперечення;
 - підпис уповноваженої особи та печатку контролюючого органу, який проводив перевірку.

Отримали ППР: чи відповідає таке ППР вимогам ПКУ?

Відповідно до ст. 58 ПКУ податкове повідомлення-рішення має містити:

- **обґрунтовану підставу** для визначення (нарахування/зменшення) грошового зобов'язання ..., а саме **викладення стислого змісту щодо виявлених перевіркою порушень** вимог податкового, валютного та іншого законодавства з **наведенням інформації щодо:**
 - **обставин вчинених правопорушень**, які відображені в акті перевірки, а також встановлені при розгляді наданих платником податків відповідно до підпункту 16.1.5 пункту 16.1 статті 16 та пункту 86.7 статті 86 розділу I цього Кодексу письмових пояснень та їх документального підтвердження;
 - **надання або ненадання платником податків заперечень, ... документів, зокрема щодо обставин виявлених порушень**, наданої платником податків інформації, ...
 - **нормативної підстави** – посилання на норму цього Кодексу.

**Завжди необхідно аналізувати порушення, зроблені в ППР та Акті. Іноді успіх залежить від найменшої дрібниці.*

Куди оскаржуємо податкове повідомлення-рішення?

Дії платника

```
graph TD; A[Дії платника] --> B[Судове оскарження]; A --> C[Адміністративне оскарження];
```

Судове оскарження

- Адміністративний позов про визнання протиправним та скасування ППР

Адміністративне оскарження

- Скарга до вищестоячого органу

Чому краще спочатку йти адміністративним оскарженням?

1

- час зібрати документи до суду (інколи обсяг документів сягає 100 томів);

2

- час розробити правову позицію та контраргументи для судового оскарження;

3

- шанс відбити явно незаконні донарахування ще на етапі адміністративного оскарження.

Хронологія податкового спору: починаємо адміністративне оскарження

Як?

- Скарга у письмовій формі: рекомендованим листом з описом, або безпосередньо до органу.

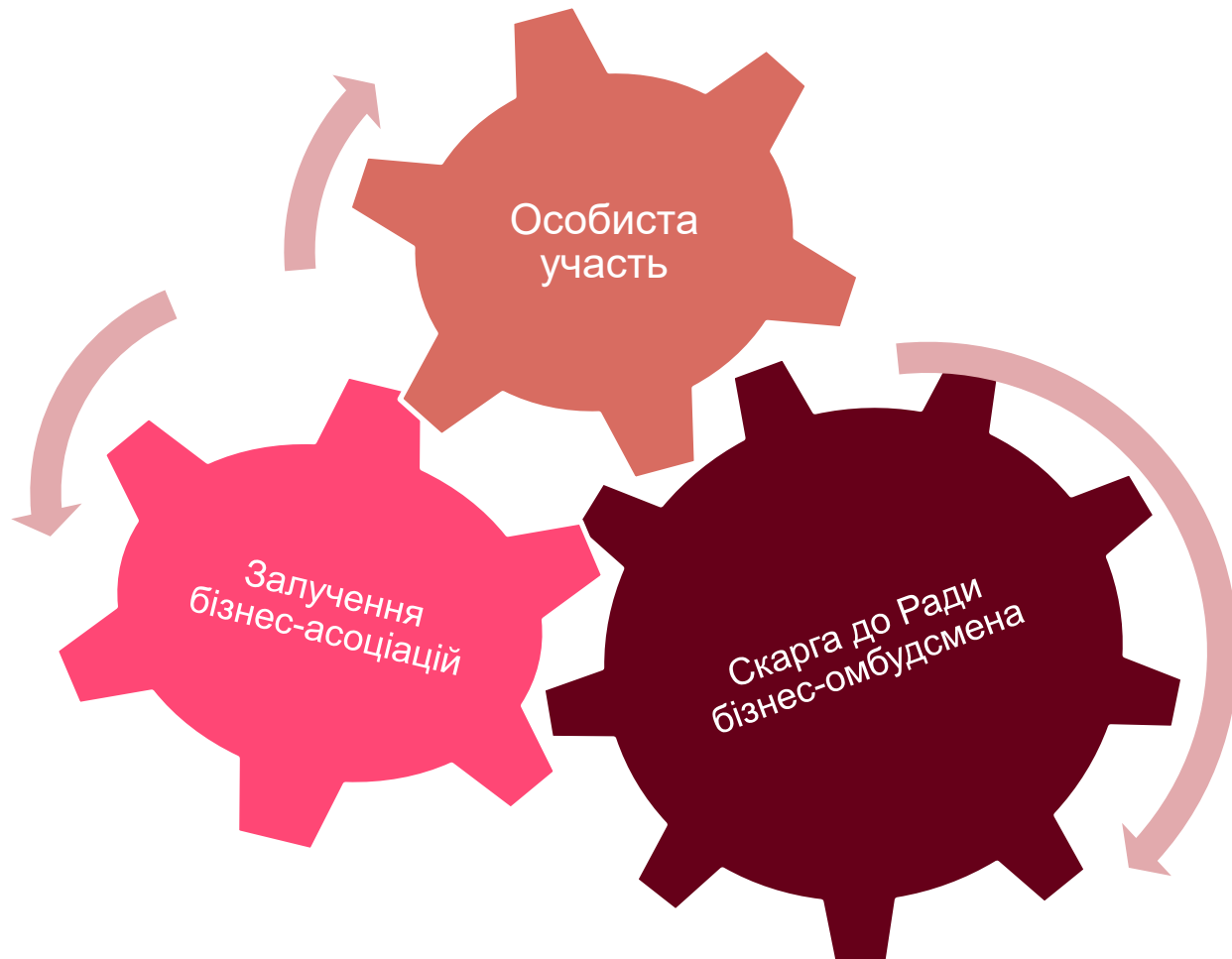
Коли?

- протягом 10 робочих днів, що настають за днем отримання ППР.

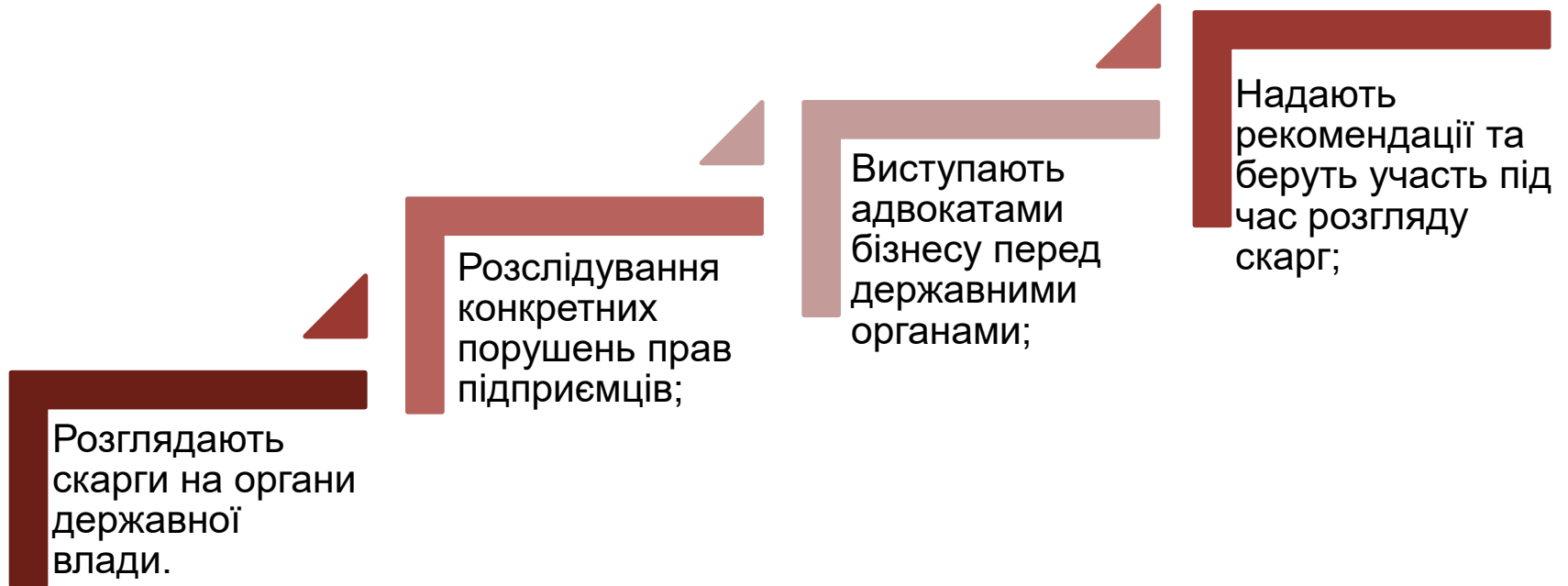
Куди?

- до контролюючого органу вищого рівня.

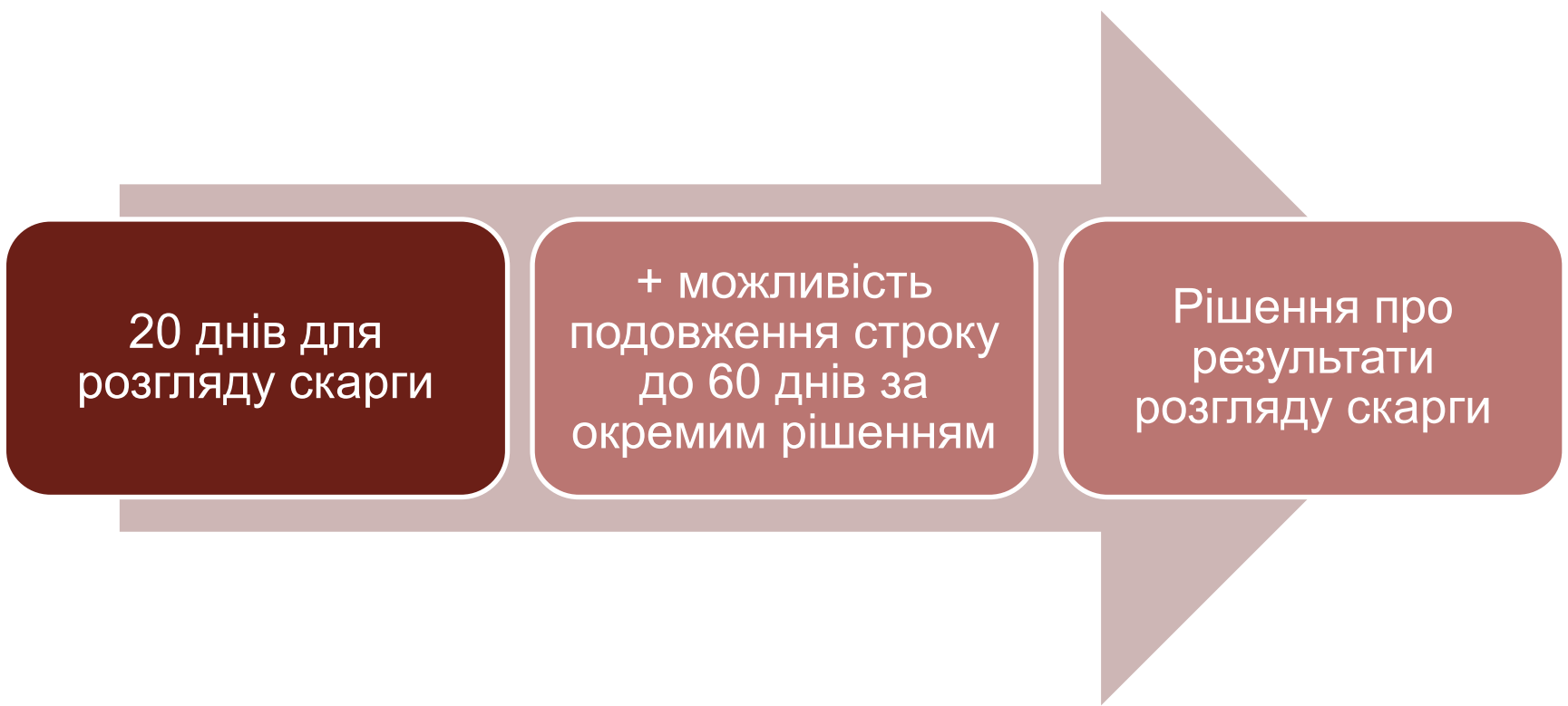
«Екстра» засоби в ході адміністративного оскарження

Рада бізнес-омбудсмена

Завершення адміністративного оскарження

20 днів для
розгляду скарги

+ можливість
подовження строку
до 60 днів за
окремим рішенням

Рішення про
результати
розгляду скарги

Вимоги до Рішення ДПС про результати розгляду скарги:

- » вимоги, зазначені у скарзі платника податків, та стислий зміст його позиції;
- » стислий виклад обставин, встановлених перевіркою, та докази, на яких ґрунтуються висновки контролюючого органу;
- » пропозиції (у разі наявності) представника Ради бізнес-омбудсмена;
- » **мотиви, з яких відхиляються вимоги чи заперечення платника податків (по усім запереченням має бути висловлена позиція), рекомендації представника Ради бізнес-омбудсмена;**
- » **посилання на норми ПКУ** та інші нормативно-правові акти, якими обґрунтовано рішення про результати розгляду скарги.

Звернення платника до суду щодо скасування ППР

строк

- 10 робочих днів, за днем отримання Рішення за скаргою

порядок

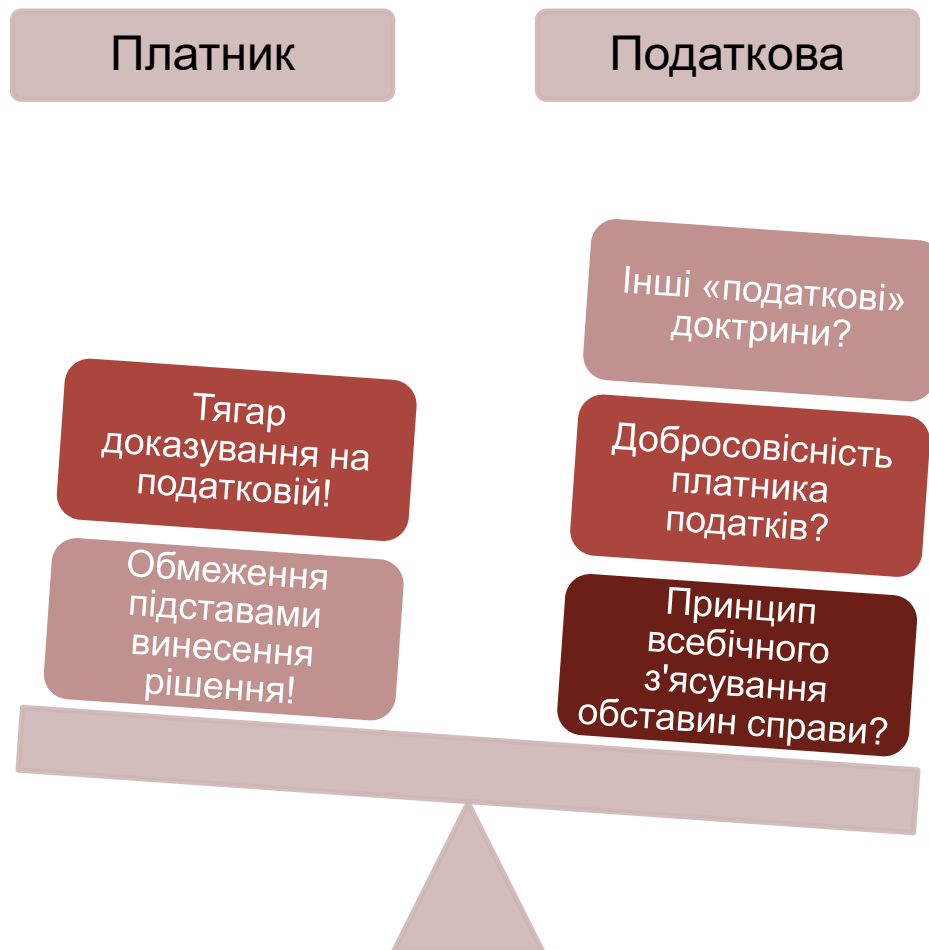
- До адміністративного суду за вибором платника (за його місцезнаходженням або місцезнаходженням органу)
- Із поданням доказів сплати судового збору та підтверджуючих документів (повноважень, підстав позову)

Розгляд податкового спору у суді

Тягар
доказування на
податковій

Принцип
офіційного
з'ясування
обставин у справі

Розгляд податкового спору у суді

Поточні «технічні» проблеми у судових спорах

Закон «Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду»

Стаття 1. Ліквідувати Окружний адміністративний суд міста Києва.

Стаття 2. Утворити Київський міський окружний адміністративний суд із місцезнаходженням у місті Києві.

до початку роботи Київського міського окружного адміністративного суду справи ... **вирішуються Київським окружним адміністративним судом.**

Чи забезпечено наразі право платників на доступ до суду?

Екстраординарні засоби захисту після суду

КСУ

- Строк: 3 місяці з дня остаточного судового рішення.
- Підстава: неконституційність положень закону чи їх застосування судом.

ЄСПЛ

- Строк: 4 місяці з остаточного судового рішення.
- Підстава: порушення прав гарантованих Конвенцією (ст. 6 Конвенції та ст. 1 Протоколу 1).

Дякую за увагу!

КМ ПАРТНЕРИ
PARTNERS

вул. Паньківська 5, 5-й поверх
Київ, 01033, Україна
www.kmp.ua, www.wts.ua

тел.: +38(044) 490 71 97
факс: +38(044) 492 88 59
admin@kmp.ua